

Hodnocení: 10 b

Text je dobře a čtivě napsán, bohužel ale zhruba od poloviny opouští zadání - místo statistiky se zabývá interpretací výsledků. Bohužel je tedy přijatelný „jen s odřenýma ušima“.

JS

Zamyšlení nad komunikováním statistiky v médiích

Pro svou práci jsem si vybrala článek „Majitelé zvířat jsou zdravější, sebevědomější a méně osamělí“, uveřejněný na internetovém serveru idnes.cz, jehož autorem je K. Čermáková. Z článku v podstatě vyplývá, že domácí mazlíčci mají jednoznačně pozitivní vliv na své majitele – zlepšují jejich psychický i fyzický stav, jsou pro ně zdrojem emoční i sociální podpory. Autorka vycházela z výzkumné studie „Friends With Benefits: On the Positive Consequences of Pet Ownership” McConella et al. (2011), která se skládala ze tří částí (popsaných níže).

Myslím si, že článek Čermákové má hned několik nedostatků, přičemž těmi největšími jsou podle mého názoru přehánění výsledků původního výzkumu (autorka nám prezentuje výsledky jako 100% pravdivý fakt, neudává žádná čísla) a zaměňování „souvislosti“ a „kauzality“. Čermáková (2011) například hned v úvodu píše: „Z nejnovější studie...vyplynulo hned několik důvodů, proč si pořídit domácího mazlíčka.“ Výzkum však zkoumal majitele domácích zvířat (a jejich pocit spokojenosti, osamělosti atd.), nezaměřoval se na změnu mezi stavem „bez zvířete“ a „se zvířetem“, nemůžeme tedy například vědět, jestli nám pořízení zvířete zlepšil náš psychický stav. Nutno podotknout, že tyto nedostatky se částečně objevují i v diskuzi výzkumné studie.

Čermáková (2011) mluví o účastnících jednotlivých částí výzkumu jako o „třicátnicích“ a „čtyřicátnicích“. První části výzkumu se přitom účastnilo 79% žen (zbytek tedy tvořili muži, které autorka pojmem „třicátnice“ vyřazuje) s průměrným věkem 31 let, což rozhodně neznamená, že by všem účastníkům muselo být „okolo třiceti“. To samé platí pro druhou část výzkumu, které se účastnilo 90% žen s průměrným věkem 42 let.

V první části studie McConell et al. (2011) zjišťovali souvislost mezi vlastněním domácího zvířete (nebylo blíže specifikováno kterého) a celkovým pocitem duševní pohody a některými osobnostními charakteristikami. Překvapilo mě, že při zjišťování pocitu celkové spokojenosti i osobnostních charakteristik výzkumníci vycházeli z anonymních testů přes internet, což mi například při zjišťování typu attachmentu přijde neadekvátní. Také mě zarazilo, že při porovnávání výše zmíněných charakteristik u dvou skupin (lidé se zvířaty a bez nich) nebyly tyto skupiny vyrovnané (167 účastníků zvíře vlastnilo, 50 nevlastnilo). Čermáková (2011) výsledky této části experimentu popisuje slovy: „Z výsledků naprosto jednoznačně vyplynulo, že ve všech případech byli majitelé mazlíčků mnohem šťastnější a zdravější.“ Ve skutečnosti však byly, co se pocitu spokojenosti a zdraví týče, statisticky významné jen tři oblasti, a to sebehodnocení, fyzická zdatnost a pocit osamělosti. V případě pocitu osamělosti zde navíc autoři výzkumu z nějakého důvodu zvolili hladinu statistické významnosti $p < 0.08$, čímž podle mého názoru vytvořili příliš velký prostor pro chybu.

V druhé části experimentu měli účastníci (tentokrát majitelé psů) posoudit, do jaké míry pes uspokojuje některé jejich sociální potřeby (pocit sounáležitosti, sebeúcty, pocit smysluplné existence a pocit kontroly). Dále se sledovalo, jak souvisí uspokojení těchto potřeb domácím zvířetem s pocitem duševní pohody. Čermáková (2011) o této části píše: „Ukázalo se, že tato

skupina respondentů nejvíce oceňuje na vlastnictví psa tři věci: větší pocit sounáležitosti, sebedůvěry a smysluplné existence.“ Myslím si, že v interpretaci došlo k posunu, protože uspokojení sociálních potřeb domácím zvířetem uvedla jen část majitelů psů, navíc ani u těch není jasně řečeno, co na vlastnictví psa vlastně „nejvíce oceňují“.

Třetí část výzkumu popisuje Čermáková (2011) slovy: „Třetí studie...jednoznačně ukázala, že domácí mazlíčci nám jsou velmi nápomocni, když zažijeme odmítnutí a pomáhají nám se s ním lépe vyrovnat.“ V této části experimentu měli participanti za úkol vybavit si nějaké odmítnutí z minulosti a pocity, které při něm prožívali. Následně pak část z nich měla za úkol popisovat svého dobrého přítele, část z nich své oblíbené zvíře a část měla malovat mapu univerzitního kampusu. Podle mého názoru nelze z tohoto výzkumu odvodit, že jsou nám domácí mazlíčci „nápomocni“ při odmítnutí, protože při experimentu nešlo vysloveně o odmítnutí, ale o vybavené pocity z odmítnutí, stejně tak nebylo domácí zvíře přítomno ale pouze představováno. Navíc podle autorů výzkumu nebyl zjištěn významný rozdíl mezi stavem po vybavení si dobrého přítele a domácího mazlíčka, nelze tedy říci, že se s odmítnutím vyrovnáváme lépe, pokud vlastnime zvíře (v případě, že máme dobrého přítele, výsledek je podobný).

V závěru Čermáková (2011) píše: „Kompletní výsledky vedly vědce k závěru, že domácí mazlíčci obohacují a zlepšují životy svých majitelů v psychické i fyzické rovině a zároveň slouží jako zdroj velké sociální podpory.“ Myslím, že tímto tvrzením autorka výsledky výzkumu velmi přehání (opět mluví o „vlivu“), navíc píše o „velké sociální podpoře“, přičemž ve výzkumu se mluví pouze o zmírnění pocitu odmítnutí.

Zdroje

Čermáková, K. (2011). *Majitelé zvířat jsou zdravější, sebevědomější a méně osamělí*. Staženo 1. 5. 2011 z http://hobby.idnes.cz/majitele-zvirat-jsou-zdravejsi-sebevedomejsi-a-mene-osameli-pri-/hobby-mazlicci.aspx?c=A110826_122805_hobby-mazlicci_mce

McConell, A.R., Brown, Ch.M., Martin, C.E., Shoda, T.M., Stayton, L.E. (2011). Friends With Benefits: On the Positive Consequences of Pet Ownership. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101, 1239-1252.